

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 152. — ŠTEV. 152.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 30, 1933. — PETEK, 30. JUNIJA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII

NESTRPNA FRANCIJA JE STAVILA ULTIMATUM

PROFESOR MOLEY JE IMEL — TAJNO POSVETOVANJE Z ANGL. MIN. PREDSEDNIKOM

Evropske države, ki imajo zlato valuto, so stvorile močan blok proti Angliji in Združenim državam. Danes poteče rok. — Amerikanci nočejo ničesar slišati o stabilizaciji dolarja. — Vse napeto pričakuje nadaljnjih navodil iz Washingtona.

LONDON, Anglija, 29. junija. — Svetovna gospodarska konferenca čaka iz Washingtona odločilne besede. Ako ne bo te odločilne besede, se bo konferenca razšla, ne da bi kaj dosegla.

Francoski, belgijski, švicarski in nizozemski delegati so zapretili, da bodo odšli s konference, če ne bodo valute takoj stabilizirane.

Iz precej zanesljivega vira se je doznalo, da skuša angleška vlada naprtiti predsedniku Rooseveltu odgovornost za usodo konference. Zastopniki držav z zlato valuto so dali Angliji le kratek rok za stabilizacijo angleškega funta. Rok poteče nocoj ob šestih.

Ameriški delegati se niso udeležili debat, ki so se vršile med francoskimi in angleškimi delegati.

Ameriški državni podtajnik profesor Moley, ki je baje prinesel iz Amerike najnovejšo Rooseveltove instrukcije, se je dolgo posvetoval z angleškim ministrskim predsednikom Ramsayem MacDonal-dom. O čem sta razpravljala, ni bilo mogoče do-gnati.

Moley je privedel seboj ameriškega finančnega strokovnjaka Jamesa P. Warburga. Niti on niti Mo-ley nista bila oficijelno priznana kot člana ameri-ške delegacije.

V glavnem stanu ameriške delegacije zanikujejo govorice, da je konferenca brez njihovega posre-dovanja izdala poziv na predsednika Roosevelta, naj skuša odpraviti mrtvilo na konferenci.

LONDON, Anglija, 20. junija. — Francoski de-legati so na gospodarski konferenci predlagali usta-novitev svetovne parobrodne zveze s posebnim o-zirom na paroplovbo v severnem Atlantiku. Polo-žaj je tako kaotičen, da je treba najti iz njega ta ali oni izhod. Francozi predlagajo, naj bi bila za nove parnike predpisana tonaža, za vožnjo naj bi bile pa določene fiksne cene.

WASHINGTON, D. C., 29. junija. — Dean Acheson, poslujoči tajnik zvezne zakladnice, je od-ločno dementiral vesti, da se že izza časa, ko se je podal predsednik Roosevelt na počitnice, bavijo v Washingtonu z mislijo, kako bi bilo mogoče dolar čimprej stabilizirati.

Govorice so se pojavile najbrž zato, ker so imeli Dean Acheson, proračunski ravnatelj Lewis W. Douglas in prvi statistik zvezne rezervne oblasti, E. A. Goldenweiser, več važnih posvetovanj.

Acheson je rekel, da so se pri teh prilikah posve-tovali izključno le o proračunskih zadevah, ker se bliža konec fiskalnega leta in je treba dne 1. julija začeti z novim knjigovodstvom.

LONDON, Anglija, 29. junija. — Tukajšnje ča-sopisje poroča, da se bo najkasneje do 1. julija od-ločilo, če bo svetovna gospodarska konferenca u-spešna ali ne. Do tedaj bo Francija bodisi prodrla s svojimi zahtevami, ali bo pa pozvala svoje delegate nazaj v Pariz.

HINDENBURG JE BOLAN

Strasbourg, Francija, 29. junija. — Hindenburg je imel srčni napad in je ja. — List "Dernier Nouvelles" bil tri dni napol v nezvesti. Ven-objavlja poročilo iz Berlina, ki dar pa se je sedaj njegovo stanje pravi, da so zdravniki v velikih, toliko izboljšalo, da je mogoč ne-kratke zaradi Hindenburga. Hin-liko hođiti.

Katoliška stranka bo razpuščena

ZA ZNIŽANJE PRIDELKA ŽITA

Poljedel. tajnik Wallace priporoča zmanjšanje polja za 20 milijonov akrov. — S tem hoče doseči višjo ceno za žito.

Kansas City, Kans., 29. junija. Poljedelski tajnik Henry A. Wallace priporoča farmerjem na zapa-du, da zmanjšajo žitna polja za 20,000,000 akrov, da se s tem pre-preti preobilna prireja goveje ži-vine in prašičev.

— Povem vam, — je rekel H. A. Wallace, — da boste v nekaj letih pridelali preveč živine. Ako bomo imeli dva dosedanja pri-delka koruze, bo preveč prašičev. Zunanji trg smo izgubili. Od-visni smo samo od domače pora-be.

— Ako odvezamemo 20,000,00 obdelane zemlje, pomeni to, da bo cena žitu rastle in vsak farmer bo napravil več denarja, ako je cena žita visoka kot pa če je niz-ka.

ROOSEVELT JE OBISKAL SVOJ KANADSKI DOM

Campobello Island, N. B., 29. junija. — Danes je prišel sem predsednik Roosevelt in si ogle-dal poletno bivališče Rooseveltove družine. Tukaj ga ni bilo že de-velet let, torej od časa, ko se ga je lotila paraliza.

NEUTRALNA KOMISIJA SE JE UMAKNILA

Washington, D. C., 29. junija. Neutralna komisija, ki je skuša-la končati bolivijsko-paragvajsko vojno zaradi Chaco okraja, je sklenila, da opusti svoje delova-nje, toda je pustila odprta vrata za obe državi, če bi katera izmed njih v bodoče iskala kak pomoči pri komisiji.

Komisija, ki je prepustila nadal-jnje posredovanje, Ligi narodov, je bila sestavljena iz delegatov Združenih držav, Mehike, Uru-gvaj, Colombia in Cuba.

KONEC RAZOROŽITVENE KONFERENCE

Ženeva, Švica, 29. junija. — Razorožitvena konferenca je bila odgođena do 16. oktobra. Dele-gati so razočarani nad neuspehom, ko niso mogli najti poti, kako bi bilo mogoče zmanjšati vojaško breme.

Predno je bila konferenca od-gođena, je nemški delegat Rudolf Nadolny izjavil, da bo glasoval proti odgoditvi. Njegov glas ni zadostoval, da konferenca ne bi bila odgođena in nek delegat je rekel, da se je končala s pogre-bom.

SMRTNA KOSA

V četrtke opoldne je umrla Mrs. Marija Mlakar, 53-66, 72 Place, Maspeth, L. I., stara 40 let. Bolehala je na srčni bolezni. Po-greb bo v soboto ob 10. uri iz slo-venske cerkve v New Yorku na Calvary pokopališče.

Užalostnemu možu izrekamo naše iskreno sožalje.

HUDA SUŠA NA SRED. ZAPADU

Že dolgo ni bilo dežja. — Zemlja zelo potrebuje mokrote. — Po farmah je velika škoda.

St. Paul, Mo., 29. junija. — Ne-usmiljena vročina muči farmerje osrednjega zapada. Pripekajoče solnce je požgalo poljske pridel-ke. Po nekaterih krajih je sem in tam nekoliko deževalo, toda ne dovolj. V splošnem je za zemljo treba mnogo dežja.

Koruzo po visoko ležečih kra-jih zelo trpi vsled suše in ravno tako krompir. V Minnesoti bodo pridelali komaj polovico krom-pirja. Po mnogih krajih je žito v rasti zelo zaostalo in mu že skoro tudi dož ne bi več pomagal.

Tudi kobilice so napravile ve-liko škodo.

Suša prevladuje po državah Missouri, Minnesota, No. Dako-ta, Nebraska, Wisconsin, Kansas in Illinois.

BOMBNI ATENTAT

Stratton, Pa., 29. junija. — Pred hišo superintendenta Pitt-son Coal Company je eksplodira-lava bomba, ki je na povzročila le malo škode. Oblisti so mnenja, da so bombo vrgli premogarji.

FATTY ARBUCKLE UMRL

V četrtke je umrl v New Yor-ku Fatty Arbuckle, ki je bil ne-koč znan kinematografski igra-lec. Smrt ga je dohitela na neki pojedini. Pred enajstimi leti se je dosti pisalo o njem, ker je povzro-čil smrt igralke Virginije Rappe. Pri porotni obravnavi, ki se je vr-šila proti njemu, je bil oproš-čen.

ITALIJANI SE NE MOREJO ODLETETI

Odbetello, Italija, 28. junija. — Po zelo natančnem vezbanju je bilo skoro gotovo, da bo 100 ita-lijanskih letalcev v 24 aeroplanih odletelo na razstavo v Chicago, toda vsled skrajno slabega vre-mena je moral biti polet zopet od-gođen.

Italijanski zrakoplovni mini-ster, general Italo Balbo, ki bo vodil ta polet, je ukazal, da se ae-roplani zopet pokrijejo, ker so prišla poročila, da po Alpah sne-ži in dežuje.

JAPONSKA KRŠI PREMIRJE

Šanghaj, Kitajska, 29. julija. Japonksa ne vpošteva premirja s Kitajsko, ker dovoljuje svojemu vojaštvu, da operira v ozemlju, katero je izpraznila kitajska voj-ska.

Kitajci se boje, da bodo Japo-nci zopet postavili kako novo dr-žavo, kar jim bo služilo za izgo-vor, da se ne vmešavajo v kitaj-ske zadeve.

Odkar je bilo sklenjeno pre-mirje, so Japonci tudi zavzeli ne-kaj kitajskih postojank.

Japonski vojniki tudi ropajo ki-tajske kmetije in sprejemajo v svo-jo armado zloglasne ljudi,

KONEC RUSKE NADVLADE OB PACIFIKU

Rusija mora ustaviti ja-ponsko prodiranje v Azijo. — Zgoditi se mo-re samo z vojno.

Washington, D. C., 29. junija. Ruske pomorske sile na Pacifiku bo kmalu konec, ako Rusija ne potegne meča proti Japonci.

Ker sovjetska unija spoznava vojaško in gospodarsko nevar-nost svojega položaja, zato utr-juje svoje diplomatske zveze v Evropi za oni čas, ko se bo mora-la boriti za svoje življenje v Aziji.

V Tokio se vrše pogajanja za prodajo kitajske vzhodne želez-nice, ki teče skozi severno Man-čžurijo. Ta železnica, ki je skup-na last Rusije in Kitajske, je že v rokah Japonske. Japonci so šli celo tako daleč, da so železnico prekrstili v severno mandžursko železnico.

S to železnico ima Rusija zve-zo z Vladivostokom, ki je edino sposobno pristanišče ob Pacifiku. Sicer ima Rusija zvezo z Vladivostokom s transsibirsko železnico, toda ni tako priročna kot je man-žurska.

Pri prvem sporu more Japo-nska odrezati to železnico in za-preti Vladivostok, še predno bi se mogla Rusija ganiti. Japonski časopisi javno pišejo, da je Vla-divostok predan Japonski na mi-lost in nemilost, vsled česar ga bo odstopila Japonski.

Rusija se sedaj približuje Fran-ciji. Poljski in Mali antanti in vslo-vansko gibanje je zopet v pol-nem cvetju.

Japonska je zgrabila Rusijo v času, ko si Rusija ne more po-magati. Rusija se hoče držati voj-ne za vsako ceno; prvič, da dovr-ši svoj industrijski načrt in dru-gič, ker se boji, da bi jo napadla kakva evropska država, ko bi bi-la zapletena v vojno na Daljnem Istoku.

Zato Japonska pritiska na Ru-sijo, da se odpove vsemu vplivu v severni Mandžuriji.

Za železnico se pogaja z Ru-sijo Mančukuo, toda sam ona videz. Pogajanja se vrše v Tokio in Ja-ponci nastopajo za novo državo, ki so jo sami postavili.

Mančukuo država je tudi dala v najem vse železnice v Mandžuriji Japonski in je tako gotova, da bo dobila kitajsko južno že-leznico, da je že izdelan načrt, da se tudi ta železnica priključi osta-lim mandžurskim železnicam.

Sovjetska unija se mora uklo-niti neizogibnemu položaju in ča-ka, kdaj bo udarila. Rusija ima največje vojsko na svetu. Name-rava tudi zgraditi brodogradnjo. Po-leg tega ima tudi najmočnejše zračno brodogradnjo, ki se še vedno veča. Na noge more postaviti dva-krat tako močno vojsko kot Ja-ponska in vojniki so prvovrstni.

ZDRAVNIK UMRL, KO JE OPERIRAL FANTA

Šestdesetletni zdravnik dr. Mi-chael Misliz je včeraj operiral v newyorški Park East bolnišnici nekega sedem let starega fanta. Med operacijo je pa zdravnika zadela srčna kap. Njegov asistent je nadaljeval z operacijo in jo je srečno zavrlil.

HITLER NE BO TRPEL NOBENE NASPROTNE POLITIČNE STRANKE

BERLIN, Nemčija, 29. junija. — Nazijski vodi-telji namigujejo v časopisih, da je usoda katoliške stranke centruma zapečaten. Stranka centruma je poleg nazijske stranke še edina stranka v Nem-čiji in še edina stoji med naziji in absolutno močjo.

ODREDBE PROTI AVSTRIJSKIM FAŠISTOM

Vlada razpravlja o stro-gih odredbah proti tero-rizmom. — Sprejeta bo najbrže smrtna kazen.

Dunaj, Avstrija, 29. junija. — Vlada pripravlja nove stroge od-redbe proti fašistom, ki razširja-jo teror po deželi. Do sedaj se je vlada kancelarja Dollfussa držala v zmernih mejah proti fašistom, ker se je bala da bi preoster na-stop proti fašistom škodoval Av-striji, ker bi turisti mogoče ne hoteli prihajati v deželo, kar je zela važno, toda slednjič je prišla vlada do prepričanja, da metanje bomb in rovanje fašistov škodu-je deželi mnogo več.

Zato kabinet razpravlja o tem, da bi vlada vpeljala stroge od-redbe za osebe, ki so udeležene pri nasilju v politične namene. Do se-daj pa kabinet še ni prišel v tem oziru do nikakega zaključka.

Smrtna kazen bo mogoče dolo-čena za nasilja, kjer je kdo izgu-bit življenje. Ravno tako se kabi-net zavzema za koncentracijske taborne, toda tudi v tem še ni bilo ničesar odločenega. Vendar pa so ministri enega mnenja, da je tre-ba proti fašistom nastopiti ostro in naglo.

Nazijski listi, četudi so prepo-vedani, izhajajo v nekoliko izpre-menjeni obliki. Toda vlada bo vse te liste zatrla.

Nemški nazijski agitatorji, ki se pod kakoršnokoli pretezo še vedno nahajajo v državi, bodo iz-gnani. Deželni zbor Nižje Avstri-je bo na svoji seji v petek izklju-čil vse fašistovske poslance. Te-daj bo tudi najbrže aretiran Hit-lerjev generalni nadzornik av-strijskih fašistov dr. A. Frauen-feld skupno s svojimi tovarši.

Dunaj, Avstrija, 29. junija. — Bomba se je razletela na železni-ci med Dunajem in Badenom ter porušila del proge. Bomba je eks-plodirala v zgodnjih jutranjih urah, ko vlaki niso vozili. Proga je bila kmalu popravljena in vla-ki so pričeli voziti.

DEMONSTRACIJA FRANCO- SKIH BREZPOSELNIH

Saint Nazaire, Francija, 29. ju-nija. — Nad tritisec brezposelnih je odšlo na tridnevno pot v Nan-tes, kjer bodo zahtevali od obla-sti, da zopet prične z delom na velikem parniku "Normandie", katerega so nehali graditi v ja-nuarju, ko je pogorel parnik "Atlantique".

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Nekateri vodilni katoliški vo-ditelji svetujejo, da se stranka centruma sama razpusti, da se ogne sramote, da bi jo vlada za-trla. Kajti jasno je, ker so izgini-le vse druge stranke — komuni-stična, socialistična, liberalna in monarhistična — da mora katoli-ška stranka kot politična sila v državi sama prenehati, ali pa bo na odlok vlade razpuščena.

To izbiro, ki je dana katoliški stranki je jasno poudaril nazijs-ki minister za propagando dr. Joseph Goebbels, ki je sam odlo-čen katoličan, v svojem govoru na sestanku časnikarjev in ured-nikov v Stuttgartu.

— Ako bi hotel dati centrumu dober svet, — je rekel Goebbels, — bi rekel njegovim članom, da sto-re najboljše, ako zapro svoje ura-de. Narodni socialisti ne bodo več mirno gledali na delovanje cen-truma.

Ako centristi mislijo, da mo-rajo braniti katoliške interese, jim rečemo, da bodo katoliški intere-si v boljših rokah z nami, kot pa v rokah centruma. Ako odpravi-mo centrum, storimo dobro delo katoliški cerkvi.

Glede prostovoljnega razpusta centruma bodo najbrže njegovi voditelji počakali, kak uspeh bo dosegel podkancelar von Papen, ki se nahaja v Rimu, da sklene nov konkordat z Vatikanom, ki bo veljaven za celo Nemčijo, med-tem ko so imele z Vatikanom kon-kordat samo posamezne države kot Prusija, Bavarska in Baden.

Ako bo konkordat ugoden za nemške katoličane, tedaj bodo najbrže klerikalni voditelji odlo-čili, da se stranka razpusti, ker bi bilo zastopanje katoliških na-čel v državi politično nepotrebno.

ALFONZ NA LONDONSKI KONFERENCI

London, Anglija, 28. junija. — V terek je nepričakovano kot po-slušalec obiskal londonsko gos-podarsko konferenco bivši španski kralj Alfonz XIII. Tiho je prišel v zborovalno dvorano in je z ve-likim zanimanjem poslušal govor ameriškega senatorja Couzensa in angleškega zakladničarja Neville Chamberlaina.

Alfonza je stražilo veliko števi-lo vladnih in privatnih detekti-vov.

ROMUNSKA SE BO POGAJALA Z RUSIJO

Varšava, Poljska, 28. junija. — Ker je poljski zunanji minister Josip Beck sprejel sovjetskega poslanika v Varšavi, Vladimirja Antonova Ovsijenka, so nastale govorice, da bo Poljska posredova-vala med Rusijo in Romunsko, da se zopet obnovi pogajanja med obema državama za nenapadno pogodbo.

Medtem ko so bila tozadevna pogajanja med Ruhijo in Romun-sko pred nekaj meseci prekinje-na, je Poljska podpisala z Rusijo nenapadno pogodbo.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZOŠČENKO:

STANOVANJSKA BEDA

Državljeni, pred kratkim se je pomikal po ulicah voz z opeko. Za Boga! Sreč mi je drhtelo od veselja. To pomeni vendar, da bomo kmalu zidali. Opeke ne vozijo zaman. Že zidajo kje kako hišico. Dobro, le začnimo!

Morda bo čez dvajset let ali še prej imel vsak državljan svojo lastno sobo. In če se prebivalci ne razmnože prebudo, bosta prišli na eno glavo morda celo dve ali tri sobe. In še kopalnica povrh.

Potem bomo dobro živeli, državljani: Ena soba, recimo, bo spalnica, druga sprejemnica za goste, tretja pa še za kaj drugega. Zaposlitev bo ob takem svobodnem življenju kar sama po sebi prišla.

Sedaj je pa še s prostostorom slabota. Temna slika se nudi očem v tej stanovanjski krizi, kar tiče prostora.

Jaz sem na primer stanoval v Moskvi. Nedavno sem se vrnil. Na lastni koži sem skusil to krizo. Pridem, mislite si, v Moskvo in se na potih s prtljago po ulicah. Pa me niso pustili v nobeno stanovanje. Še stopiti ne smem nikamor, da bi odložil svoje stvari — nemogoče.

Dva tedna sem se klatil po ulicah. Brada mi je rasla in izgubil sem vse svoje stvari. Tako sem se potikal brez prtljage okrog in iskal kakrga lokala.

V neki hiši nazadnje pride po stopnicah doli neko človeče. "Za 30 rubljev," pravi, "vas lahko nastanim v kopalnici. To vam je gosposko stanovanje. Med drugim so notri tudi nečke. V nekah lahko stanujete. Oken sicer ni, pač pa so vrata. Tudi vodo imate na razpolago. Lahko nalijete," pravi, "polne nečke vode in ste lahko, če se vam zdi, ves dan pod vodo!"

Jaz pa mu pravim: "Nisem riba, dragi tovariš. Ni treba, da bi bival pod vodo. Na kopnem bi rad živel. Odnehajte malo glede mokrote."

"Ne morem, tovariš," odgovori. "Bi rad, pa ne morem. Ne zavisi od mene. Stanovanje je skupno. In za nečke imamo določeno ceno."

"Dobro," pravim, "če ne gre drugače. Odšepnite mi 30 rubljev in me spustite hitro noter. Že tri tedne se potikam po pločniku. Bojim se, da bom obnemogel od utrujenosti."

Vendarle so me spustili noter. In začel sem stanovati. Kopalnica je bila zares gosposka. Kamor si stopil — marmornate nečke, cel trop krilatih živali. A nič prostora, kamor bi človek sedel. Sicer si lahko sedel na rob, toda tedaj si pal na tla in sicer naravnost v marmornate nečke.

Dal sem si narediti za 30 rubljev leseno stoli in tako sem živel. Mesece pozneje sem se poročil.

KDOR KAJ VE o mojem očetu **Andy Krasovic** je prošel, da javi njegovi hčeri: — **Eleanor Krasovic, Box 823, Holliday Cove, W. Va.** (6x 19,21,23,26,28&30)

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgoletnekušnje Vam zamoremo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, budiš pranje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in sagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Izbral sem si, veste, mlado, dobrodušno ženko. A sobe nisem imel. Misli sem, da ne bo privolila v možitev radi neč in da se bom moral odreči družinskemu življenju in domačnosti. A ni me zavrnila. Samo melanholična je bila malec pa dejala je:

"Dobri ljudje lahko žive tudi v nekah. V skrajni sili se tudi lahko postavi pregraja. Tukaj, recimo, naj bo boudoir, tukaj jedilnica."

Dejal sem: "Lahko se postavi pregraja, drugi najemniki, ti vrage, ne bodo tega dovolili. Ne marajo ničesar slišati o prezidavi."

No, stanovala sva, kakor je pač bilo. Še eno leto ne, pa sva dobila. Jaz in moja žena, precej malega otroka. Nazvala sva ga Volodko in sva še nadalje stanovala tamkaj.

V nekah sva kopala otroka in stanovala. In, veste, vse je šlo izvestno. Otroci se je kopal vsak dan pa se ni prehladil.

Samo neka je bilo nerodno: vsak večer so prišli drugi stanovalci, da bi se kopali. Tedaj smo morali — vsa naša družina — iti ven na hodnik.

Prosil sem ljudi: — "Državljeni,

"LJUDJE, KI ŽIVE DALEČ ZADAJ"

Celebes je eden največjih in najbolj pestrih otokov Holandske Indije. Toda njegova notranjost z nekočnimi pragozdovi in mogočnimi jeziki je temna in nevesela. Nprestanoma romajo deževni oblaki in deževne vihe nad njegovimi gorami in vodnimi gladinami, nebo je črno. Ta barva, ta mračnost je usoda duševnega življenja maloštevilnih, izumirajočih rodov, ki živijo v teh ozemljih. Energični in vedrejši rodovi, ki prodirajo v to ozemlje iz bleščečega jugovzhoda in jugozapada, so jim dali značilno ime "To Bela". "Ljudje, ki živijo daleč zadaj". Čudno je, da ne izumirajo toliko zaradi telesne oslabelosti, kolikor zaradi svoje duševnosti, ki bi jo lahko točneje označili z izrazom "duševna izkoreninjenost".

O primitivnih rodovih, ki izumirajo vsespod, v Ameriki, v Južnem morju, v Afriki, pravijo, da jih pokončajo importirani civilizirani svetovi: alkohol, bolezen, sifilida. Toda to so zunanji činitelji, ki pečatijo le usodo notranje oslabele ljudstev. Vsekakor pa ti zunanji činitelji ne uničujejo To Belov. Odkar so Holandi (l. 1097.) osvojili notranjost Celebesa, so spravili v to ozemlje red in mir, renehale so neprestane medsebojne vojne, prenehale se je strašni lov za sajnji in glavami, kužne bolezni, ki so razsajale med temi rodovi, so pod napotom vladnih zdravnikov prenehale razsajati, misionarji skrbijo za pouk in bogočastje, ljudje sami imajo z nabiranjem raznih svil in z drugim delom dovolj za služko. In vendar izumirajo!

To je mogoče razlagati le z du-

ševne strani in najbolj čudno je to, da je baš izkoreninjenost temnih in groze polnih predstav, česar ne morejo ti ljudje preživeti. Življenje teh ljudstev izpolnjujejo namreč predstave o neštevilnih, po ogromni večini zlobnih silah, ki obkrožajo človeka od vseh strani. Nič vedrega in veselega ni v verskih predstavah teh rodov, kakor ni vedra in vesela njih dežela. Njih prva dolžnost in najgloblja potreba je, da tešijo zlobne "anituje" (demone) s tem, da jim polagajo človeške žrtve, oziroma človeške glave. In značilno za njih brezdane mračni značaj je to, da jim niso potrebne baš glave v odkritjem boju ubitih sovražnikov, temveč da zadostujejo tudi glave zahrbitno umorjenih žensk in kupljenih sužnjev! Ti darovi pomirajo duhove in prenašajo na morilec telesno ali duševno silo umorjene žrtve. Odkar so holandske oblasti ustavile lov za glavami, ni potemtakem čudnega, da se ti primitivci ne čutijo več varne pred zlobnimi silami in smatrajo, da jim je odvzeta tudi možnost za regeneracijo telesnih in duševnih moči. To naziranje pa jim je odvzelo voljo do življenja in potomstva.

Značilna poteza teh ljudstev je njih praznovanje in mitologija. — Volkodlaki, čarovnice in črni magi imajo tu glavno ulogo. Volkodlak je človek, ki nosi v sebi brez svoje vednosti strašno, nevidno bitje. To bitje ostavlja ponoči ali tudi podnevi svojega nosilec in napada na samotnih krajih popotnike, jih hipnotizira in jim požre jetra. Potem zjaje telo s svojim dolгим, lepim jezikom in človek brez jeter se vrača, ne da bi vedel, kaj se je z njim zgodilo, domov in umre čez nekoliko dni. Še hušje je s čarovniki in čarovnicami. Ti imajo sposobnost, da si ponoči snamejo glavo, ki odlepi potem v hišo, napada ljudi v spanju in jim izskrva kri. Na teh poletih jih nosijo ušesa, ki zrasejo kakor krila. Zjutraj pa se glave vračajo k svojim lastnikom. Nekemu misionarju so pripovedovali o bogotem možu, ki je potoval s svojim sužnjem. Ponoči se je nekdo zbudil in je opazil, da manjka sužnju glava. Misleč, da so jo snedli krokodili, je vrgel truplo v vodo in spet zaspal. Zjutraj pa se je glava sužnja — čarovnika vrnila in ko ni našla svojega telesa je sedla gospodarju na ramena, tako da je imel sedaj dve glavi. Od žalosti je ta potem skočil v vodo in utonil.

POŠTA ANGLEŠKEGA PRE-STOLONASLEDNIKA

Neka priletna dama iz Glasgowa pošilja princu Waleskemu že deset let vsak dan pisma z izpiski iz Razodetja sv. Janega. Policija je zaman išče. Neki dopisnik iz Hamburga pošilja princu vsakega prvega bankovec za 100 mark. Denar dobivajo reveži, ker pošiljatelj ničesar ne piše o namenu. Dosti prismožev razodeva princu, da so njegovi bratanci ali da imajo več pravice do prestola kakor on. Drugi mu zopet priporočajo razne izjeme ali čudovita zdravila. Nabirali dopisov, preroki in berači so neštevilni. Lani je dobival princ vsak dan ovitek iz časopisnega papirja s konopcem in slabim tobakom. — Prihajal je iz nekega londonskega predmestja in policija ni znala ugotoviti pomen teh daril. Neki modni list je letos poročal, da bo prestolonaslednik jeseni obnovil svojo garderobo. Njegovi tajniki so nato prejeli neštevilne prošnje vojnih udeležencev, ki bi hoteli imeti stare obleke. Morali so objaviti v tisku, da dobiva vse obleke samo bolnišnica v Whitechapelu, ki jih potem razdeli revežem.

JAPONSKA REKLAMA

Rumena javnost zahteva, učinkovite pretirane reklame. Zato čitamo v japonskih dnevnikih oglase, ki niso slični našim. "Topovska krogla je počasnejša kakor naš sel, ki vam dostavlja blago na dom." — "Naš papir je močnejši od slonove kože." — "Tudi žolč najhudoobnejše, hudiču podobne tačče ni tako močan kakor naš vinski kis." Mlečji izrazi niso sposobni zamikati japonske kupee.

WAGNER-PEYSERJEVA PREDLOGA.

Wagner-Peyserjevo predlogo je pred kratkim podpisal Roosevelt in je torej postala zakon.

Tega je narod težko čakal tekom hudih let depresije.

Predloga je bila sprejeta že tekom zadnje administracije, pa jo je predsednik Hoover vetiral. Čemu se je to zgodilo, se ne da dognati, kajti Hoover je večkrat izrazil upanje, da bo slična predloga sprejeta.

Wagner-Peyserjeva predloga za zvezno posredovalniško dela ustvarja centralni urad v Washingtonu, ki bo sodeloval z državnimi posredovalniškimi dela po Združenih državah. To je nekak "clearing house" za vsakovrstne informacije glede pomanjkanja oziroma preobilice dela. Po tem načrtu se more zadostiti povpraševanju po delavcih potom sistema koordinacije, ki ni bil v tej deželi še nikdar uveljavljen.

Ne obnese se samo takrat, ko delavec išče delo, pač pa tudi tedaj, ko išče delodajalec delavce. Približno petindvajset držav ima posredovalnice za delo, ki pa nimajo nobenega stika z zvezno posredovalnico.

Wagner-Peyserjeva predloga določa:

1. Ustanovitev zveznega urada v Washingtonu, ki bo posloval kot "clearing house".
2. Sodelovanje med "clearing house" in državnimi agenturami.
3. Posredovanje in nameščenje bo za delavce brezplačno.

Agenture, ki preskrbujejo delo vojnim veteranom, ne bodo odpravljene.

Predsednik Roosevelt je bil zelo vesel, ker je bila ta predloga sprejeta in pripravljena za podpis tekom posebnega kongresnega zasedanja. Predloga je splošno člen v njegovih splošnih načrtih za izboljšanje trgovine in gospodarstva.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH-SLOVENE READER)

Štiri mesece

\$2.—

Naročila ga pri

KUČARNA "GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York City

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

6

— Naj bo druga najina hčerka, ljubljena Henričina sestra.

— Zdaj pa grem brž kupit nekaj jestvin, ženica.

— Ah, le pojdi, dragi mož, — je odgovorila Tereza vsa srečna. — Pojdi in nakupi mnogo, ker bomo imeli goste na večerji.

— Nič ne skrbi. A jutri...

Tereza ga je prebila, prišla ga je za roko in dogovorila stavek:

— Jutri, dragi Mihael, zapustiva Pariz, kjer vladata beda in propast.

— Da, v moj rojstni kraj pojdemo, v Evreux... vsi štirje!

Mihael Gerard je hitel ves srečen po stopnicah, da bi čim prej prinesel ženi jesti, Tereza je pa položila ta čas oba otročka skupaj v zibelko.

— Tu je dovolj prostora za dva, srčka moja, — je šepetala smeje. In mnogo topleje bo vama skupaj.

Zagledala se je s pravim materinskim pogledom v njuna drobna ličeca in nadaljevala:

— "Obema bom mati. Da, ker je vaju združila usoda, ne bosta ločena niti v mojem srečju, draga otročka."

In z nepopisno nežnostjo se je uboga žena sklonila nad zibelko, da bi poljubila oba otročka.

Toda takoj so ji solze zalile oči. Zroč na Luizo je pomislila, da je bilo ubogo dete gotovo vzeto materi... da morda tava ta hip nesrečnica vsa iz sebe po ulicah in išče izgubljenega otročka... kakor bi bila storila tudi ona sama, če bi ji Mihael ne bil prinesel njene Henrike nazaj.

Mihael se je kmalu vrnil in našel ženo sklonjeno nad zibelko.

Vračal se je vesel in brž je razložil nakupljene jestvine. Kar je nepremično obstal, videč otožen Terezin pogled.

— Kaj ti pa je, žena? — je vprašal v strahu. — Mar težkih preizkušenj še ni konec, mar se najine skrbi ne bodo razpršile pred veliko srečo, ki je naju doletela tako nepričakovano?

— Ah! — je vzdihnila Tereza, — mislila sem na mater te punčke... Nehote se mi vsiljuje misel, da se skriva za usodo ubogega otročka strašna tragedija... Starši izpostavijo navadno otroka le, če jih prisili k temu beda in...

— In če jih s tem rešijo smrti... neizogibne smrti! — je pripomnil Mihael.

— Toda, — je nadaljevala Tereza, če položi kdo v plenice izpostavljenega otroka zavetje zlata, mora biti pač bogat, dragi moj... In tako ponavljam, da mora tičati za tem strašna tajna...

— Poskusila bova pojasniti jo... pozneje, — je menil Mihael. — Zaenkrat se pa zadovoljiva s tem, da se zahvaliva nebu, ki je naju rešilo...

III.

Istega dne, ko sta morala prestati naša prebivalca ulice de la Mortellerie v svoji podstrešni sobici tako težke preizkušnje, je bila pripravljena v krasni palači najboga-tejšega in najimenitnejšega pariškega okraja velika svečanost.

Markiz de Vaudrey je bil prenapet tip tistih velikašev starega kova, ki je njih pokolenje skoraj že popolnoma izumrlo. Zanj je bila edina resnična vrednota na svetu, edini cilj hrepenja in predmet spoštovanja: odlika imena. Ime Vaudreyev! To je bil najkrasnejši briljant in gorje tistemu, ki bi se dotaknil njegove čistote!

Markiz se je bližal petemu križu, ko je izgubil ženo in z njo vse dotlej gojeno nado, da bo imel sina, ki bi podedoval neposredno vse njegove naslove, premoženje in gospodarstva. Veselil se je misli, da nosi njegov nečak isto ime in da njegova ženitva s starejšo markizovo hčerko dom Vaudreyev ne bo ugasnil. Nečak je bil bogat! V chevreuseski dolini je imel starinski grad, obdan s krasnimi lovišči, in zdelo se je, da je hudo zaljubljen v lepo Matildo, ki ga je tudi rada videla; toda to ni bilo važno; pri Vaudreyevih je bila že prastara navada, da je oče izbral za možitev godni hčeri moža, a ko je bi mož izbran, ni preostajalo hčeri drugega, nego ukloniti se očetovi volji.

In v takih razmerah se je gospodična Matilda omožila s svojim bratrancem; čim je bil zakon sklenjen, je odpotovala s svojim možem v Chevreusy, kjer je preživel on skoraj vse leto, a markiz je ostal v Parizu sam s svojo drugo hčerko, Diano de Vaudrey, ki ji je bilo šele štirinajst let in ki je bila že zelo oboževano bitje.

Še dve ali tri leta, pa markizu ne bo težko najti ji moža. Zadostovalo bi mu v ta namen ohraniti svoje stike z velikim svetom; nič mu ni bilo lažje, kajti samote in miru meščanskega življenja se je bal. Potrebno mu je bilo burno življenje, svečanosti, versailleski plesi ali pa plesi imenitnega okraja pozimi; markiz ni mogel živeti brez potovanj, brez morja sredi poletja in brez velikih lovov na jesen.

Diana je postajala od dne do dne lepša in mikavnejša. Bila je zelo nadarjena za glasbo, plesala je očarljivo, jahala je liki amazonka. In koliko sreč je imela, koliko čestitev je imela! Bilo ji je komaj sedemnajst let, pa so srečnega očeta že oblegali najimenitnejši snubači. Nobenega ni hotel zavrniti, toda Diano je bil že izbral moža, ne da bi kaj povedal.

Grof de Liniers je bil zelo lep mož tridesetih let, zelo uglasen in priljubljen na dvoru; v Diano se je bil zagledal, ne da bi mu dala za to najmanjši povod.

Markiz je to kmalu opazil in bil je zelo vesel. Grofu de Liniersu se je obetala sijajna bodočnost; pri prvi priliki postane poslanik, a pozneje, kdo ve, morda postane celo minister.

Zina, ki se je že bližala koncu, je bila ena najslajnejših; ples je sledil plesu skoraj brez presledka, in Diana, ki je bila nežnega zdravja, je bila že posteno utrjena. Nazadnje je začela izgubljati zdravilo barvo in se izogibati ljudi. Po cele dneve je preležala doma na otomani, zatopljena v sanje, ki si jih ni znal nihče razlagati, ki so pa delale domaćim hude skrbi.

Nje, ki je bila vedno tako živahna in dobra, ni nobena stvar več zanimala; zanimala se ni niti za svoje deklško delo, niti za svoje ptičke, ki jih je tako ljubila; star molitvenik, ki ga je vedno nosila s seboj, je bil zdaj edino njeno čtivo, če ne računamo novin, ki jih je puščal oče na mizi ali na stolu; toda predno si je upala vzeti jih v roke in prečitati, se je vedno prepričala, če je nihče ne vidi.

Nekega dne, ko so prišli prijatelji vprašati, kako je z njenim zdravjem, je odšla v salon. Da bi jo malo razvedrili, so začeli govoriti o tem in onem, o toaletah, o glasbi in slednjič o zelo hudem spopadu, ki so ga imele francoske čete pri Verdunu. Zmagali so Francozi, toda zmago so plačali zelo drago in mnoge rodbine je zadel hud udarec, ker so izgubile svoje može in sinove. Diana je ves čas molčala. Čim so pa njeni prijatelji odšli in je ostala sama, je brž vzela iz kota novine in jih začela hlastno prebirati. Pri seznamu mrtvih in ranjenih je za hip obstala, se prišla za sree in napela vse sile, da je mogla nadaljevati. Kar je pretresljivo kriknila in se onesveščena zgrudila. Čez nekaj časa je vstopil markiz; bil je čas obeda in prišel je bil po hčerko.

(Dalje prihodnjic)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

DEDŠČINA

ROMAN,
IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

60

— Ti si moja ljuba žena, ki me nikdar ne jezi. Oprosti mi, da me je premagalo, toda moraš vedeti, da ne morem trpeti, da bi kdo plesal po moji glavi. Kje pa je potem moja oblast?

— Ne bodi vendar tako hud, Artur. Saj vidiš: Eva Marija in Henrik hočeta samo izpolniti očetovo voljo.

— Ali jih boš še branila?

— Ne, toda ne razburjaj se tako.

— Samo, da mi kljubujeta, sta to napravila. Toda to jima bom že izbil iz glave.

In jezen, ker se niso zmenili za njegovo voljo, se je odpeljal v vilo Rodenberg, s trdnim sklepom, da jima pove svoje mnenje. Henrik je že odšel v tovarno in Mertens dobi samo Evo Marijo. Jezno ji drži časopis pred oči.

— Kaj? je to? — zavpije.

Toda v njegovo presenečenje mu mirno in brez strahu gleda v oči.

— Saj vidiš sam; to je oglaš, katerega je stari oče hotel imeti v časopisu in obenem izjava, da je stric Ludvik brez vsake krivde.

— Toda jaz sem strogo prepovedal objaviti oglaš v časopisu.

— Meni je bila želja starega očeta bolj merodajna kot pa tvoja prepoved, — odvrne Eva Marija mirno.

Mertens se ježno zasmeje.

— Od kod imata denar, da bosta plačala ta oglaš?

— Še ni plačan in ob tej priliki te hočem takoj prositi, da mi nakažeš denar.

— Tega ne bom!

— To hočem plačati, stric Artur; nikake pravice nimam mi to odkloniti.

Mertens se zgame.

— Kaj, sama hočeš plačati te stroške?

Eva Marija in Henrik sta se dogovorila, da bosta plačala vsak polovico, toda Eva Marija je vedela, da Mertens za Henrika ne bo dal nobenega denarja. Zato je Eva Marija sklenila, da bo račun poravnala sama. S Henrikom pa bosta že pozneje poravnala, kadar bo mogel razpolagati s svojim denarjem. Zato pravi mirno, da bi tudi Henriku prihranila kakšno očitiranje:

— Gotovo; nakaži denar na moj račun.

Mertens tane jeza, ker je videl, da tukaj nima nikake pravice upirati se. In zato samo pravi:

— Ti si pa vendar obvezana nazniti mi vsak večji znesek, kakor pa za oblake.

— In to storim sedaj, — odvrne Eva Marija, ne da bi se kaj bala.

— Žalibog, da ne morem zavrniti, če bi tudi hotel.

— Ne, hvala Bogu! Zato ti tudi prej o tem nisom hotela nič reči. Drugače bi mi odklonil in to se ni smelo zgoditi. Tega izplačila mi tudi ne moreš zavrniti, ker je bila izvršena izrecna želja starega očeta.

Mertens stisne zobe in šele čez nekaj časa reče:

— Postaviti bi te bilo treba pod nadzorstvo, ker tako nesposobno razmetavaš denar.

Eva Marija prebledi. Vedela je, da bi to kaj rad napravil. Toda oddahne se.

— Za to, hvala Bogu, nimam nikake pravice. Kajti, kot rečeno, s tem sem izpolnila željo našega starega očeta. In poleg tega sem popolnoma pri zdravem razumu in nobenega denarja ne izdam po nepotrebnem.

— S to neumnostjo si pokazala ravno nasprotno, — pravi Mertens strupeno.

— Še enkrat povdarjam, da sem izpolnila željo starega očeta, kakor je določil v svoji oporoki. Ker tega nisi napravil, kakor je bila tvoja dolžnost, sem napravila jaz.

Vedel je, da je ni mogoče oplasti in če ga je jeza še tako kuhala, se je premagal in pravi bolj prijazno:

— Torej dobro, boš pa tudi sama nosila stroške. Iz tovarne ne vzamem tega zneska in tvoji sodeljici s tem tudi ne bodo obteženi.

— Povedala sem ti že, da sama nosim te stroške. Dala ti bom račun, ti pa boš tako dober, da boš z moje glavnece nakazal denar na odvetnika dr. Corella v Frankfurtu.

— Kako vendar prideš do tega dr. Corella?

— Njegovo ime sem našla v časopisu, popolnoma slučajno, in ker sem nekoga morala imeti, da mi vse to preskrbi, sem se obrnila nanj.

— In sedaj že odvetniški stroški! Saj bi vendar zadostovalo oglaš izročiti kakim glasnikom! In vse to za mojimi hrbtom!

Eva Marija ga pogleda z velikimi očmi.

— Tako odločno si odklonil, da nima ni drugega preostalo, kot da sva storiš brez tvoje vednosti in brez tvojega dovoljenja. Nama ni bilo mogoče trpeti, da želja starega očeta ne bi bila izpolnjena, pa naj bo pri tem kak uspeh, ali pa brez njega.

Ker proti nji ni imel ničesar, se je njegova jeza obrnila proti Henrikmu.

— Prav gotovo je to skoval tvoj lepi bratec, samo da me jezi. Zelo težavno mi je takemu pobalinu biti varuh. Prav zares zažali par gorkih zausnec.

Eva Marija se zavrne pred njim.

— Enkrat sem ti že povedala, da je boljše, da tega ne storiš. Nikdar ti ne bi odpustila, ako bi kdaj položil roko na mojega brata.

Vsled njenih zadnjih besed se Mertens zgame. Misli na to, kako rad bi bil včeraj položil na Henrika svojo roko, ko ga je videl, kako je bil sklonjen čez stroj. Obenem pa tudi izprevidi, da mora svojo jezo do Henrika prikriti, da ne bi kdo mogel vreči nanj kak sum, ako bi izvršil svoj tajni naklep, da Henrika spravi s poti. Zato se sili k nasmechu.

— Nikar se ne razburjaj, Eva Marija; kaj takega govori človek v jezi in nekoliko sem se razburil, ker sta objavila oglaš. Temu sem se upiral samo zaradi vaju, ker nisem hotel, da bi zastoj metal denar za nepotrebno stvar. Saj nima to nikakega pomena, ker dobro veš, da je stric Ludvik mrtev. Da Henrika v resnici še bom pretepel, si pač moreš misliti, pri vsem tem imam tega polno rad. Še včeraj sem mu povedal, da mi je drag kot moje meso in moja kri. Včeraj sem bil zaradi njega v takem strahu, da mi je postalo kar slabo, ko je v strojnihi bil sklonjen nad velikim strojem in gledal med kolese. Samo majhna omotica in padel bi med kolese. Kot brez uma sem hitel po stopnicah, da sem ga potegnul nazaj. Toda takoj za menoj je bil tudi dr. Bernd in oba skupaj sva potegnili Henrika iz nevarnega položaja. In tedaj sem šele občutil, kako zelo mi je pri sreči. Zato moreš misliti, da nikdar ne bi nanj jpoložil svoje roke.

Vse to je govoril s svojim ljubeznjivim, hinavskim glasom, ki je vedno ni pravilno vplival na Evo Marijo.

(Dalje prihodnjik.)

Iz Jugoslavije.

Zaklad kralja Matjaža iščejo.

Iz Subotice poročajo: Kmet Peter Petrič iz Tavankute je na takozvanem "zlatem kraju" na nji vi vdove Marije Balazević našel kamniti vrč, v katerem je bilo nekaj zlatnikov iz dobe kralja Matjaža (Matije Korvina) in Ferdinanda I. Ta slučaj je povzročil pravo manijo kopanja in iskanja zlata. Prišli so celo nekateri s posebno sestavljenimi aparati, ki naj bi točno ugotovili mesto, kjer je zakopano zlato. Seveda s pomočjo teh aparatov še nihče ni ničesar našel. Po vsem Tavankutu se govori, da je Petrič našel 10 kg zlata, ga skril in prodal. To pa ni resnica. Petrič je najdene zlatnike res prodal, pa jih je policija pozneje zaplenila in o tem obvestila belgradski muzej.

Nova vrsta moke.

V Čantaviru blizu Subotice je mlinar Matija Kučera iznašel način pripravljanja nove vrste moke, ki bi stala največ do polnurni dinar za kilogram. Kučera trdi, da so v tej moki kemične sestavine, ki dajejo moki več hranilne moči, kakor je je pri pšenični moki. Čudno je seveda, kako bi mogle biti hranilne kemične sestavine tako poceni. Nekateri čantavirski peki trdijo, da so se peke kruha iz te moke dobro obnesle. Mogoče je ta kruh tako dober, ker je nekaj novega, nov način pripravljanja moke pa bo treba šele preiskati.

Betoniranje splitske obale.

Splitska mestna občina je začela že pred nekaj meseci betonirati Wilsonovo obalo in so se dela vršila, dokler so dopuščala denarna sredstva, ki jih je dala na razpolago banska uprava. Ta sredstva pa so zadostovala samo za manjši del projektiranih del in se je sedaj splitska mestna občina obrnila na finančno ministrstvo s prošnjo za kredit od 2 milijonov dinarjev iz splitskega kaldrminskega fonda. Iz Beograda so že zahtevani od mestne občine vsi pripravljeni načrti za popolno izvršitev betoniranja in je to najboljši znak, da bo posojilo odobreno in da se bo lahko že v najkrajšem času prekinjeno delo nadaljevalo in popolnoma izvedlo.

Strašen zločin v Mostaru.

Te dni je izbruhnil v Mostaru v Joničevi ulici požar v hiši 66. letne vdove Mare Koprivice, roj. Kruljeve, ožje sorodnice bivšega bana dr. Krulja. Gasilci, ki so prihitali na pomoč, so našli nesrečno ženo sredi sobe vso v plamenih. Nesrečnica je bila že mrtva. Drugo jutro pa so ugotovili, da je bila starka umorjena in da so zločinci zažgali hišo.

Za 40 poneverb in ponarejanj

odgovarjajo pred sodiščem v Jagodini Milun Popović in njegova dva sinova, ki so, kakor poročajo, vodo v tudi uničili Paračinskobanko. V knjigovodstvu so našli strašen nered in mora sodišče zaradi tega ponovno zaslišati veliko število vlagateljev nekdanje banke.

Veliko tihotapsko organizacijo

je te dni odkrila policija v Brodu. Tihotapeci so se bavili s prodajanjem utihotapljenega tobaka.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam

\$1.

in knjige Vam bodo poslane naravnost na dom.

Naročila sprejema:

"GLASNARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

Padanje "u rusalje".

V vasi Duboki, v hribovju, ki se dvignja nad Dunavom nižje Velikega Gradišta, kjer na nasprotni strani prihaja romunska meja do vletoka, živi cimearsko prebivalstvo, ki je kljub želi, ki se nahaja v vasi, zelo daleč zaostalo v prosveti. Jazik, ki ga govori ljudstvo, je neka mešanica srbsčine in romunščine, a zlasti ženske so skoraj vse nepismene.

Med ženskami v Duboki je že od nekdaj vkoreninjena neka posebna bolezen, ki izbruha radno samo o binkošti, in sicer pri ženskah vseh starostnih dob, pri čisto mladih deklicah, odraslih deklicah, poročenih ženah in starakah. Toda ne pri vseh, temveč samo pri potomkah nekih družin, ki so se pa zelo razrastle v vasi in okolici, in se menijo, da ta bolezen izvira od ene družine, toda že pred nekaj stoletji.

O binkošti te ženske postajajo nemirne, poblede, začno drhteti, v obrazu se jim kaže bol in trpljenje, začno biti z rokami in nogami ter kričati, dokler se v nezavesti ne zgrudijo na tla. V vojnem času so nemški vojaški zdravniki poizkušali vse mogoče, da bi odkrili vzrok te bolezni, zbadali so nezvestne ženske pod nohti in jih skušali obuditi k zavesti, pa vse ni pomagalo nič.

Obudi jih le poseben način zdravljenja. Priti mora goodec z "gajdami" ali "čemeni" in šest pešalcev, trije moški in tri ženske, ki se morajo postaviti v "kolo" takole po vrsti: moški, ki vodi "kolo", ženska, moški, dve ženski, moški, ki zaključuje "kolo" in ga imenujejo "kec" ("as"). Ta šestorica zapleše "kolo" okoli nezvestne ženske, ki se prebudi potem po tretjem, sedmem, devetem in dvajsetem kolu, vedno v lihem številu. Nezvestno žensko preneso do vode, kjer kolovodja srčne polna usta vode in z njo poskropi žensko po obrazu. Potem vzame v usta zelenega česna, pelina in trave, razžveče to in ji tudi prsne v obraz. To se ponavlja po vsakem trikratnem kolu, med katerimi se poje vedno isti stavek v cimearsčini, ki pomeni nekako: kar je bilo, bodi zopet. Vse to, dokler se ženska ne prebudi. Za tako zdravljenje je treba plačati 10, 20 ali pa celo 30 Din, kolikor pač traja.

Mislilo se je, da je vse to le hlinjeno. Toda kakor so ugotovili, kakor zgoraj omenjeno, že nemški vojaški zdravniki v času vojne, je to nekaka dedna histerija, ki se pač vzdržuje tudi z avtosugestijo. Resnica pa je tudi, da nekatera mlada dekleta dejanski samo hlinijo "bolezen", da bi tako obrnile pozornost nase in da bi jih potem "nezvestne" prenašali mladi "umerci", ki so jim všeč. Nehlinjen pa je brez dvoma ta "napad" pri čisto mladih dekletih, pri omoženih ženah, s številnimi otroki in starakah. Stvar je gotovo zanimiva in bi ne bilo napadno, če bi se zdravniško nekoliko temeljiteje pozabavilo z njo. Letošnje binkošti so dale celo vrsto takih bolnic, ki so tudi imele precejšnje število gledalcev.

Ljubavna tragedija.

Na Lapadu pri Dubrovniku se je odigrala krvava ljubavna tragedija. Kapitan Mića Zorić je imel ljubavno razmerje z 28-letno avetličarko Marijo Vranac. Zaduje čase se je za Zorić dekletu naveličal, in he ga hotel odkriti. Okrog 19. je Marija na sestanku nenadoma potegnila iz žepa samokres, hotela svojega ljubčka ustreliti. V zadnjem hipu jo je Zorić zagrabil za roko, ko mu je pa očitala, da je bojazljivec, jo je izpustil in smeje pripomnil: "No, pa streljaj!" Marija je res dvakrat ustrelila in Zorić se je težko ranjen zgrudil. Prepeljali so ga v bolnico, Marija se je sama javila policiji.

Pijanec ubil sina.

Posednik Ilija Durman iz vasi Javorani blizu Kostajnice na Hrvaškem je bil svoj čas med najbogatejšimi vaščani. Zadnja leta je pa začel popivati. Zato so se

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

domači z njim vedno prepirali, zlasti sta si bila v laseh s sinom Nikolo. Ko je prišel te dni stari Ilija zopet pijan domov, je pograbil zadnjo vrečo turčice in jo hotel odnesti. Nikola ga je prosil, naj pusti turčico doma, da itak gladujejo. Stari se je razjezil, treščil vrečo v kot, potegnil nož in zabodel sina v trebuh. Nikola je bil takoj mrtev. Videč, kaj je storil, je oče ves obupan začel objemati in poljubljati mrtvega sina. Hotel si je končati življenje, pa so ga sosede zadržali. Orožniki so ga aretirali.

Stroga obsodba razbojnikov.

Pred velikim senatom zagreškega sodišča se je vršila razprava proti 30-letnemu knjigovozu Franju Herecu in 21-letnemu mehaniku Franju Gencu, ki sta 15. februarja napadla tvorničarja Antona Čabasa v njegovem stanovanju v Vrhovci ulici in ga oropala. Na vesti sta imela poleg tega še več orodov. Z njima vred sta sedeli na obtožni klopi 40-letna gostilničarka Julka Krstičeva in 27-letna pletilja Zlata Kranjčevića. Herec je bil obsojen na 17. Glene na 10 let ječe, oba tu di na izgubo častnih pravic za vse življenje. Obe ženski sta bili oproščeni.

Dva delavca utonila v Savi.

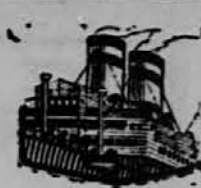
Blizu Sremske Rače se je pripetila težka nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Neka trdka iz Slovenije gradi tam čez Savo most. Pri zabijanju pilotov je bilo zaposlenih osem delavcev. Nenadoma se je oder porušil in vsi so padli v Savo. Dočim so šest delavcev rešili, sta Mile Piklić in Mato Šporljarić utonila. Rešene delavce so morali prepeljati v bolnico.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

1. Julija:
Paris v Havre
Lafayette v Havre

3. Julija:
Europa v Bremen

5. Julija:
Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg

6. Julija:
Ile de France v Havre

8. Julija:
Conte di Savoia v Genoa

11. Julija:
Bremen v Bremen

12. Julija:
New York v Cherbourg
Olympic v Cherbourg

14. Julija:
Champlain v Havre
Rotterdam, Rotterdam

15. Julija:
Rex v Genoa
Berengaria v Cherbourg

18. Julija:
Leviathan v Cherbourg

19. Julija:
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Cherbourg

20. Julija:
Majestic v Cherbourg

21. Julija:
Lafayette v Havre
Europa v Bremen
Statendam v Boulogne

26. Julija:
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre

27. Julija:
Bremen v Bremen

28. Julija:
Vendium v Boulogne
Ile de France v Havre

29. Julija:
Vulcania v Trst
Aquitania v Cherbourg

31. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra

11. Avgusta — 9. Septembra